

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 107/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. N., nar..., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. E. Š., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v spojení s čl. 1 ods. 1, 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práv podľa čl. 9 ods. 1 a 4 a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. b) a d) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 18/2010 a jeho uznesením zo 16. mája 2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 45/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2012 doručená sťažnosť M. N., nar..., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci

namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práv podľa čl. 9 ods. 1 a 4 a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. b) a d) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 18/2010 a jeho uznesením zo 16. mája 2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 45/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením zo 16. mája 2012 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu s tým, že u sťažovateľa naďalej trvá dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a súčasne neprijal písomný sľub ako náhradu väzby. Krajský súd sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zamietol, pričom v uznesení z 31. mája 2012 krajský súd okrem iného uviedol:

„Proti tomuto uzneseniu podal ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť obžalovaný M. N., a to priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 783), ktoré sa konalo dňa 16. 05. 2012. Sťažnosť však do konania nadriadeného sťažnostného súdu písomne zdôvodnená nebola ani obžalovaným, ani jeho obhajcom.“

Sťažovateľ tvrdí, že uvedené konštatovanie krajského súdu je nepravdivé a že uznesenie okresného súdu bolo jeho obhajcovi doručené 23. mája 2012; následne na to obhajca sťažnosť písomne odôvodnil podaním z 24. mája 2012, ktoré zaslal okresnému súdu, ako aj krajskému súdu 25. mája 2012 faxom a okresnému súdu v rovnaký deň aj poštou. Krajský súd teda mal k dispozícii písomné odôvodnenie sťažnosti v čase rozhodovania o nej, napriek tomu neprihliadol na argumentáciu sťažovateľa spochybňujúcu správnosť prvostupňového rozhodnutia. Sťažovateľ preto namieta, že týmto postupom mu bolo znemožnené predložiť argumenty na svoju obranu, a tým malo dôjsť aj k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Sťažovateľ taktiež namieta, že uznesenie okresného súdu nie je náležité a presvedčivo odôvodnené. Podľa sťažovateľa sa okresný súd nevysporiadal so skutočnosťami svedčiacimi proti väzbe, ktoré uviedol vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby z 10. mája 2012. Osobitne sťažovateľ zdôrazňuje, že okresný súd žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo neprijal jeho písomný sľub. Rovnakou vadou je podľa sťažovateľa postihnuté aj uznesenie krajského súdu, pretože krajský súd sa nevysporiadal s námietkami proti existencii dôvodov väzby, ktoré uviedol v žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj s dôvodmi, ktoré uviedol v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu.

Rozhodujúce argumenty sťažovateľ sformuloval takto:

„Preto podávam... túto sťažnosť proti Krajskému súdu v Bratislave, ktorý uznesením sp. zn. 4Tos/45/2012 zo dňa 31. 5. 2012 ako aj postupom, ktorý predmetnému rozhodnutiu predchádzal, keď jeho postup a predmetné uznesenie trpí arbitrárnosťou pri rozhodovaní, keďže neprihliadal na riadne a včas podané zdôvodnenie sťažnosti obžalovaným a pri svojom rozhodovaní neodstránil nezákonnosť postupu a uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1T 18/2010 zo dňa 16. 5. 2012 a rozhodol v rozpore s príslušnými ustanoveniami právneho poriadku Slovenskej republiky, porušil moje základné práva a slobody garantované mi Ústavou SR a moje ľudské práva a základné slobody garantované mi Dohovorom a Paktom, ako aj proti Okresnému súdu Bratislava I, ktorý uznesením sp. zn. 1T 18/2010 zo dňa 16. 5. 2012 a postupom, ktorý po predmetnom rozhodnutí nasledoval, rozhodol a postupoval pri rozhodovaní v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, porušil moje základné práva a slobody garantované mi Ústavou SR a moje ľudské práva a základné slobody garantované mi Dohovorom a Paktom.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„1. Postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Tos/45/2012 zo dňa 31. 5. 2012 ako aj postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1T 18/2010 zo dňa 16. 5. 2012 boli porušené čl. 17. ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2 a čl. 2

ods. 3 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 3 písm. b), čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 9 ods. 1, čl. 9 ods. 4, čl. 14 ods. 1, čl. 14 ods. 3 písm. b), čl. 14 ods. 3 písm. d) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

2. Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd zrušuje právoplatné uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Tos/45/2012 zo dňa 31. 5. 2012, ako uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1T 18/2010 zo dňa 16. 5. 2012 a vracia vec Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. priznáva sťažovateľovi M. N., nar.... primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- Eur.

4. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd priznáva sťažovateľom náhradu trov konania vo výške 667,08 Eur (za 2 úkony právnej služby - príprava a prevzatie zo dňa 14. 10. 2011 a podanie sťažnosti zo dňa 18. 10. 2011 á 270,54 Eur, spolu 541,08 Eur + 20% DPH, spolu: 649,30 Eur + 2x režijný paušál po 7,41 Eur + 20% DPH, spolu 17,78 Eur), ktoré sú povinní zaplatiť porušovatelia práva spoločne a nerozdielne do 3 dní od právoplatnosti nálezu ústavného súdu. “

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a paktu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 18/2010 a jeho uznesením zo 16. mája 2012

Sťažovateľ namieta vo svojej sťažnosti porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a paktu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 18/2010 a jeho uznesením zo 16. mája 2012.

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného princípu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07).

Vzhľadom na to, že na preskúmanie postupu a uznesenia okresného súdu bol príslušný krajský súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ústavný súd sťažnosť v časti, ktorá smerovala proti postupu a uzneseniu súdu prvého stupňa, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a paktu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 45/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) dohovoru a čl. 9 ods. 1, 4 a čl. 14 ods. 1, 3 písm. b) a d) paktu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 45/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012.

2.1 Za zjavne neopodstatnenú možno podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu považovať sťažnosť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne čl. 14 ods. 1 paktu) ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej sa tieto ustanovenia ústavy a dohovoru (resp. paktu) aplikujú pri rozhodovaní vo veci samej a neaplikujú na rozhodovanie všeobecného súdu o väzbe, keďže špeciálne ustanovenia čl. 17 ústavy a tiež čl. 5 dohovoru (obdobne čl. 9 paktu) týkajúce sa osobnej slobody obsahujú jej základné hmotné a procesné atribúty vrátane práva na spravodlivé súdne konanie pri jej pozbavení (m. m. napr. III. ÚS 135/04, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci De Wilde et al. v. Belgicko z 18. júna 1971, séria A, č. 12, § 76).

Pokiaľ preto ide o tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne podľa čl. 14 ods. 1 paktu) postupom a uznesením krajského súdu, ktorým nevyhovel jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ústavný súd ju už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2.2 Ústavný súd sa preto ďalej zaoberal posúdením sťažovateľom namietaného postupu a rozhodnutia krajského súdu v rozsahu záruk vyplývajúcich z čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a čl. 9 ods. 1, 4 a čl. 14 ods. 3 písm. b) a d) paktu.

Sťažovateľ skutkovo odôvodnil namietané porušenie práv takto:

1. Krajský súd sa pri rozhodovaní nezaoberal písomným odôvodnením sťažnosti, ktoré mal k dispozícii, s odvolaním sa na nepravdivé tvrdenie, že sťažnosť písomne odôvodnená nebola.

2. Uznesenie krajského súdu je svojvoľné a nezákonné, pretože odôvodnenie rozhodnutia nedáva odpovede na námietky sťažovateľa proti väzbe predloženej v žiadosti o prepustenie z väzby a v sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu.

Ústavný súd vychádzal pri posúdení sťažnosti z týchto skutočností:

Na sťažovateľa bola podaná obžaloba za prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona a pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1 a § 145 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona.

Sťažovateľ podal 15. mája 2012 prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby, v ktorej uviedol, že dôkazy vykonané v trestnom konaní

nepreukazujú dôvodnosť trestného stíhania, zdôraznil rešpektovanie princípu prezumpcie nevinoty, namietal, že nie sú dané dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, súdy nesprávne interpretujú závery znaleckých posudkov týkajúcich sa hodnotenia jeho osobnosti, nerešpektujú zahľadanie predošlých odsúdení a vo veci nepostupujú prednostne a urýchlene. Zároveň ponúkol svoj písomný sľub ako náhradu väzby.

O žiadosti sťažovateľa rozhodol okresný súd 16. mája 2012 tak, že ju zamietol a ponúknutý sľub neprijal. Okresný súd s odkazom na predošlé rozhodnutia o väzbe sťažovateľa v konaní sp. zn. 1 T 18/2010 v odôvodnení uznesenia zo 16. mája 2012 uviedol, že dôkazná situácia sa nezmenila, dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku trvajú naďalej v nezmenenej podobe s tým, že sú umocnené novou skutočnosťou ďalšieho trestného stíhania sťažovateľa za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona.

Okresný súd vyhlásil uznesenie na hlavnom pojednávaní (v zápisnici o hlavnom pojednávaní je uvedené: „uznesenie vyhlásil, odôvodnil a podal poučenie o opravnom prostriedku“) za prítomnosti sťažovateľa a obidvoch obhajcov. Sťažovateľ podal po porade s obhajcami proti uzneseniu sťažnosť, ktorú neodôvodnil. Prokurátor sa vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa zistenia ústavného súdu okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 18. mája 2012.

Sťažovateľ dodatočne odôvodnil svoju sťažnosť prostredníctvom obhajcu písomným podaním z 24. mája 2012, ktoré bolo podľa zistenia ústavného súdu doručené okresnému súdu 28. mája 2012. V sťažnosti sťažovateľ namietal, že sa okresný súd nevysporiadal s argumentáciou, ktorú predniesol v žiadosti o prepustenie z väzby, pretrvávanie dôvodov väzby odôvodnil vecne nesúvisiacim trestným stíhaním a neodôvodnil ani svoje rozhodnutie o neprijatí písomného sľubu.

Ústavný súd nemal dôvod spochybníť tvrdenie sťažovateľa, že písomné odôvodnenie sťažnosti z 24. mája 2012 zaslal jeho obhajca 25. mája 2012 faxom aj priamo krajskému súdu.

Podľa zistenia ústavného súdu okresný súd predložil písomné odôvodnenie sťažnosti krajskému súdu 1. júna 2012.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 45/2012 na neverejnom zasadnutí 31. mája 2012 tak, že ju zamietol. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol obsah napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa a zároveň konštatoval, že ku dňu konania sťažovateľ svoju sťažnosť neodôvodnil ani sám, ani prostredníctvom obhajcu. Preskúmaním správnosti výrokov napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré im predchádzalo, krajský súd dospel k záveru, že boli dodržané všetky procesné podmienky konania, dôvodnosť podozrenia sťažovateľa zo spáchania pokusu obzvlášť závažného zločinu je umocnená vykonaným dokazovaním, dôvody preventívnej väzby trvajú naďalej, pričom možnosti nahradiť ju písomným sľubom bráni *„nielen povaha prejednávaného prípadu, ale aj osoba obžalovaného“*, v súvislosti s čím poukázal na ďalšie trestné stíhanie sťažovateľa pre úmyselný zločin.

Pokiaľ ide o prvú námietku sťažovateľa, a teda že krajský súd nevzal do úvahy písomné odôvodnenie jeho sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu, ústavný súd musí prisvedčiť sťažovateľovi, že uvedené zodpovedá skutočnosti. Ústavný súd sa zaoberal obdobnou námietkou sťažovateľa smerujúcou proti postupu krajského súdu pri rozhodovaní o väzbe už v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 270/2011 zo 14. júna 2011, resp. v skutkovo podobných veciach iných sťažovateľov, napr. sp. zn. III. ÚS 98/2011 z 8. marca 2011, IV. ÚS 482/2011 z 10. novembra 2011, III. ÚS 135/2012 z 3. apríla 2012, pričom na rozdiel od tejto veci, v uvedených konaniach nadriadené súdy objektívne nemali k dispozícii odôvodnenia sťažovateľmi podaných sťažností. Ústavný súd bez toho, aby sa zaoberal skúmaním, prečo krajský súd v čase rozhodovania nemal k dispozícii písomné odôvodnenie sťažnosti doručené mu priamo faxom 25. mája 2012, v prvom rade riešil otázku, či a do akej

miery mohol krajský súd uvedeným postupom a následným rozhodnutím porušiť označené práva sťažovateľa, a to v kontexte konkrétnych okolností konania pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd vzal do úvahy, že tak konanie pred okresným súdom, ako aj konanie pred krajským súdom boli iniciované sťažovateľom (na základe žiadosti, resp. sťažnosti sťažovateľa), v konaní nebol porušený princíp kontradiktórnosti (všetky argumenty prokurátora sťažovateľovi boli známe a mal možnosť sa k nim vyjadriť pred okresným súdom), zohľadnil predovšetkým odôvodnenie uznesenia krajského súdu.

Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantuje tento článok dohovoru, nepochybne patrí aj právo obvineného predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06), ako aj jeho právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Ústavný súd konštatuje, že v postupe krajského súdu došlo síce k pochybeniu, avšak s prihliadnutím na konkrétne okolnosti bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či toto pochybenie bolo tak závažné, že mohlo dôjsť k porušeniu práv označených sťažovateľom.

Účelom práva podať sťažnosť je umožniť sťažovateľovi predostrieť argumenty proti skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa a dosiahnuť tak zmenu tohto rozhodnutia vo svoj prospech. V tejto súvislosti nemožno prehliadnuť, že argumenty sťažovateľa proti ponechaniu vo väzbe obsiahnuté v žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj v sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu vychádzajú z rovnakých skutočností a sú v podstate totožné. V sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu sťažovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, namietal len hodnotenie jeho argumentov okresným súdom, buď že okresný súd jeho argumenty nesprávne vyhodnotil, resp. sa s nimi nevysporiadal.

Nemožno preto dospieť k záveru, že by sťažovateľ predložil v odôvodnení sťažnosti také závažné argumenty, ktoré by mohli podstatne zmeniť právny názor krajského súdu na pretrvávajúce materiálne podmienky väzby, a tým aj na dôvodnosť ďalšieho väzobného stíhania sťažovateľa.

Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia okrem iného uviedol:

„Krajský súd v Bratislave zistil, že pri rozhodnutí o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu spolu s predloženým písomným sľubom boli dodržané všetky formálno-procesné podmienky a rovnako aj z vecného hľadiska prvostupňový súd správne konštatoval ďalšie trvanie väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a písomný sľub obžalovaného vyhodnotil ako nedostatočný inštitút na nahradenie väzby.

V predmetnej veci je potrebné predovšetkým uviesť, že v tomto konaní sa ešte nerozhoduje o vine, či nevine obžalovaného, avšak doteraz zistené skutočnosti naďalej nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý je trestné stíhanie vedené, bol spáchaný, má znaky vyššie špecifikovaného závažného zločinu, pričom existuje dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal obžalovaný M. N. Vážnosť tohto podozrenia je ešte umocnená podaním obžaloby krajskou prokuratúrou ale aj následným dokazovaním na hlavných pojednávaniach pred súdom prvého stupňa.

Sťažnostný súd skúmal aj zákonnosť doterajšieho trvania väzby obžalovaného, pričom zistil, že zákonné lehoty trvania väzby boli dodržané tak, ako to upravujú ustanovenia § 76 ods. 6, ods. 7 Tr. por.

Podľa § 76 ods. 6 Tr. poriadku celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť

- a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,*
- b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,*
- c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.*

Podľa § 76 ods. 7 Tr. por. z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac

- a) sedem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,*
- b) devätnásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,*
- c) dvadsaťpäť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.*

Ustanovenie § 78 tým nie je dotknuté.

Krajský súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že aj v tomto štádiu trestného konania dôvody tzv. preventívnej väzby u obžalovaného M. N. v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nepochybne pretrvávajú.

Čo sa týka dôvodov tzv. preventívnej väzby, treba konštatovať, že ani v tomto štádiu trestného konania nedošlo k oslabeniu alebo pominutiu týchto väzobných dôvodov. Z charakteru trestnej činnosti, z ktorej je obžalovaný dôvodne podozrivý vyplýva, že malo ísť o pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1 k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a o prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Napokon sťažnostný súd zistil, že okresný súd správne rozhodol, keď písomný sľub obžalovaného považoval za nedostatočný a ten prijatý nebol. Prijatiu písomného sľubu bránila nielen povaha prejednávaneho prípadu, ale aj osoba obžalovaného. Treba tiež zdôrazniť, že v prípade, ak je obžalovaný stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, možno sľub prijať, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Krajský súd však takéto výnimočné okolnosti prípadu nezistil. K aktuálnemu spisovému materiálu z Okresnej prokuratúry B. pod sp. zn. 1 Pv 176/2011 bolo zaslané ďalšie uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ B., Odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia všeobecnej kriminality pod ČVS: ORP 2007/I PVK-B2-210 zo dňa 09. 07. 2011, z ktorého vyplýva, že proti M. N. bolo vznesené aj ďalšie obvinenie za úmyselný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák.

So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti, nevynímajúc ani procesný postup a vykonané úkony orgánov činných v trestnom konaní, ako aj vykonané procesné úkony pred súdom prvého stupňa, kde síce došlo k určitým prietahom v konaní, čo však bolo zapríčinené aj práceneschopnosťami procesných strán, krajský súd aj v tomto konaní konštatuje, že preventívny dôvod väzby u obžalovaného M. N. je naďalej na mieste. Nakoľko prvostupňový súd nepochybil ani v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu, za danej situácie nevidel sťažnostný súd dôvody na žiadnu zmenu napadnutého uznesenia a preto sťažnosť obžalovaného ako nedôvodne podanú zamietol.“

Ako už ústavný súd uviedol, rozhodujúci pre jeho posúdenie bol obsah uznesenia krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu uznesenie krajského súdu dáva sťažovateľovi odpovede na všetky relevantné námietky spôsobilé spochybníť ďalšie trvanie väzby, ktoré predniesol v žiadosti o prepustenie z väzby a v podstate zopakoval v odôvodnení sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Krajský súd sa zaoberal skúmaním formálnych a materiálnych podmienok ďalšieho trvania väzby a jeho záver, že nedošlo k oslabeniu alebo pominutiu dôvodov preventívnej väzby, ale naopak, k ich pretrvávaniu, je podporený novou skutočnosťou, ktorou je ďalšie trestné stíhanie sťažovateľa za úmyselný zločin násilnej povahy, nemožno považovať za zjavne svojvoľný a arbitrárny. Krajský súd odstránil aj nedostatok uznesenia okresného súdu, z odôvodnenia ktorého možno len implicitne vyvodíť dôvody neprijatia písomného sľubu sťažovateľa, pričom krajský súd ústavne udržateľnou argumentáciou odôvodnil, prečo nepovažoval podmienky na nahradenie jeho väzby písomným sľubom za splnené. Ústavný súd preto považuje uznesenie krajského súdu za presvedčivo a dostatočne odôvodnené.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne uvádza, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02). Taktiež platí, že ak všeobecný súd dospeje k záveru, že prepustením obvineného na slobodu by mohlo byť zmarené alebo sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, taký záver nie je preskúmateľný ústavným súdom, ak inak nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov, ktoré upravujú také obmedzenie osobnej slobody, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 124/03).

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach ústavne aplikovateľným spôsobom aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné (m. m. III. ÚS 271/07).

Podľa názoru ústavného súdu by v okolnostiach daného prípadu bolo veľmi formálne konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa. Vzhľadom na záver o vedomosti krajského súdu o podstatných argumentoch sťažovateľa proti väzbe je ústavný súd tohto názoru, že napadnutým uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu reálne nemohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do sťažovateľom označených práv.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neexistuje taká príčinná súvislosť medzi postupom a rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa, ktorá by odôvodňovala prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Na základe uvedených skutočností bolo potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2013